

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

28. An Episcopus titularis licitè possit conferre Ordines? Et an Episcopus
titularis non possit familiarem suum, seu commensalem Ordinare sine
licentia sui Episcopi, quamuis cum illo per triennium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

6. Denique ratio, quam Henriquez affert, potius confirmat contrarium: nam Ordo sacerdotalis continet quasi eminenter Ordines inferiores, tam sacros, quam non sacros; ergo eo ipso quod quis sit Sacerdos, & Episcopus, potest reliquos Ordines conferre. Antecedens patet, tum autoritate S. Thomæ *quæst. 35. art. 5.* tum præsertim ratione, quia ille qui recipit Ordinem sacerdotalem sine reliquis, vere est Sacerdos, potestque exercere munera Diaconi, Subdiaconi, Acolythi, &c. ut omnes sine dissensu docent: ergo in potestate sacerdotali continentur potestates inferiorum Ordinum; ergo non est necessarium ab Episcopo fuisse receptum Diaconatum, v. g. ut illum conferre valide possit. Confirmatur efficaciter, quia Episcopus, qui non receperit Ordines inferiores; potest ordinare Sacerdotes, ergo etiam Diaconos, Subdiaconos, & reliquos inferiores ministros. Antecedens concedunt DD. quia Episcopus est vere Sacerdos, & consequenter potest aliis conferre Ordinem sacerdotalem, cum nullus auferat ab eo potestatem valide conferendi Ordinem; quam habet. Consequentiam probat, quia eo ipso, quod ordinat Sacerdotes, confert illis potestatem exercendi munera Diaconi, & Subdiaconi, &c. cum omnia Sacerdos hæc munera obire possit; ergo potest etiam conferre Ordinem Diaconi, & Subdiaconi, &c. Patet consequentia, quia quicquid potestatis formaliter est in his Ordinibus, est eminentiori modo in Sacerdotio, ac proinde non est cur restringatur prædicta potestas Episcoporum ad solum Sacerdotium conferendum in prædicto casu. Confirmatur iterum, quia potestas conferendi omnes Ordines, tribuitur Episcopo ratione characteris Episcopalis: sed etiam si non receperit Ordines inferiores, vere habet characterem Episcopalem; ergo habet potestatem omnes Ordines conferendi.

7. Responderi potest ad hæc rationem, in Sacerdotio esse quidem virtualiter, & veluti eminenter Ordines inferiores, & idem Episcopum, eo ipso quod Sacerdos sit, posse illos Ordines conferre eminenter, id est, conferendo dignitatem sacerdotalem; non tamen posse conferre illos formaliter: quia ad id non sufficit character Episcopalis, sed requiritur saltem, ut conditio, quod inferiores ordines receperit: certumque est posse ab aliquo conferri aliquid, in quo continentur alia eminenter, aut virtualiter, quamvis non possint conferri ea, quæ virtualiter continentur. Sic enim sol, verbi gratia, potest immediatè producere lucem, & non potest immediatè efficere calorem, qui in luce eminenter continetur: homo potest producere hominem, & non potest producere alia corpora, quæ eminenti quadam ratione sunt in homine: & Cardinales eligere possunt summum Pontificem, non tamen Episcopos inferiores, aut Magistratus sæculares. Ita ergo Episcopus potest conferre Ordinem sacerdotalem, quin formaliter conferre possit Ordines inferiores.

8. Fateor quidem hæc solutione satisfieri argumento proposito, si aliunde esset sufficiens fundamentum asserendi, non posse Episcopum conferre Ordinem, quem non receperit: absolute non audeo negare communem opinionem carete fundamento; quia licet iura, quæ afferuntur, non vigeant, vigeat autoritas Doctorum, à quo recedendum non est sine vigentissima ratione, quæ hic non inveniuntur; & ideo suppono ut probabile fati, non posse valide conferri ab Episcopo Ordinem, quem non habet. Si tamen contrarium docuissent boni Authores, mihi certè illorum sententia non displiceret, quam tamen modò non sequor. Hucusque Granadus.

9. Ex quibus ultimis verbis amice (Lector)

vidisti ipsum in hac quaestione affirmatiuam sententiam non tenuisse, quia boni Authores illam non docuerunt, quos tamen ipse non legit; quia plures post ipsum scripserunt. Unde scias hæc sententiam docuisse præstantissimos nostræ ætatis Theologos, Valquez in 3. p. tom. 3. disp. 243. c. 2. n. 26. vbi sic ait: Hinc rectè sequitur, Episcopum, etiam si careat aliquibus Ordinibus, verè eos conferre posse, nempe si careat minoribus Ordinibus, & subdiaconatu, & Diaconatu; quia licet his careat, esse potest verus Sacerdos, & Episcopus ipsa, ut præmissimus; potest autem conferri Ordines est solum Episcopalis, alij autem Ordines hæc potestatem non tribuunt. Ita Valquez, cui adde Layman *lib. 5. tr. 9. c. 9. n. 8.* Hurtadum de Sacramento Ordinis, *diffic. 17.* Præpositum in 3. p. de Sac. Ordinis, *quæst. 2. n. 114.* Opatouium de Sac. tr. de Ordine, *disp. 5. n. 8.* & alios.

10. Dico igitur potestatem ordinariam ordinandi esse apud Episcopum consecratum, & ipsi conveniunt tantum ratione Ordinis Episcopalis, non ratione aliorum: & consequenter Episcopum, quamvis carentem Ordinibus Diaconi, & reliquis inferioribus (ut fieri potest); quia isti non necessariò præsupponuntur ad valorem ordinationis in Episcopum, sicut præsupponitur Ordo sacerdotalis, posse valide conferre, non solum eos, quos ipse habet (in quo Doctores conveniunt), sed etiam eos, quibus caret. Eos tamen, quibus caret, nequit licet conferre, quia qui caret inferioribus Ordinibus, prohibitus est in Ordine superiori ministrare.

11. Itaque ex dictis in superioribus resolutionibus patet, ordinarium Ministrum sacramenti Ordinis esse Episcopum consecratum.

RESOL. XXVIII.

An Episcopus Titularis, licet non possit conferre Ordines, & Et an Episcopus Titularis non possit familiarem suam, seu commensalem Ordinare sine licentia sui Episcopi, quamvis cum illo per triennium commorauerit? Et an in tali casu Ordo teneat, si illam talis Episcopus ordinavit, quamvis puniatur arbitrio sui Ordinarii, & Episcopus Titularis, qui eum Ordinavit sine commendatitiis sui Episcopi à Pontificali suspendatur per annum? Ex part. 2. tra. 2. Res. 5.

§. 1. **R**espondeo, quod facultas conferendi Tonsum, vel alios Ordines, data Episcopis, tantum procedit in illis Episcopis qui habent Diocesim, non in aliis, qui non habent Diocesim: quia non possunt ministrare Ordines, nec etiam prætextu familiaritatis continuæ commensalitatæ suæ, absque proprii Prælati expresso consensu, aut literis dimissis ad aliquos sacros Ordines, aut minores, vel ad primam Tonsum promovere, seu ordinare valeat, uti cauetur in Concilio Tridentino *sess. 14. de reformat. cap. 2.* vbi habetur in hæc verba formalia, quæ sequuntur.

2. Et quoniam nonnulli Episcopi Ecclesiarum, quæ in partibus infidelium consistunt, Clero carentes, & populo Christiano, cum ferè vagabandi sint, & permanentem sedem non habeant, non quæ IESU CHRISTI, sed alienas oves, in scio proprio Pastore quærentes, dum per hanc Synodum sanctam & Pontificalia iura in alterius Diocesi, nisi de loci Ordinarij expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiecta tantum exercere prohibitos vident, in legis fraudem, & contemptum, quasi Episcopalem cathedram in loco nullius Diocesis suæ temeritate eligunt, & quoscumque ad se venientes

etiam si suorum Episcoporum, seu Prælatorum literas commendaticias non habeant, clericali character insignire, & ad sacros Ordines etiam Præbiteratus promovere præsumunt, quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui à suo Episcopo tanquam inhabiles, & indigni reiecti fuerint ordinati, nec divina officia petagere, nec Ecclesiastica Sacramenta rectè valeant ministrare: nemo Episcoporum, qui Titulares vocantur, etiam si in loco nullius Diœcesis etiam exempto, aut aliquo Monasterio cuiusvis Ordinis recederint, aut moram traxerint vigore cuiusvis privilegii sibi de promovendo quocumque ad se venientes pro tempore concessi, alterius subditam etiam prætextu familiaritatis, continuè commendatitiam suæ absque sui proprii Prælati consensu, aut litteris dimissorias aliquos sacros, aut Ordines minores, vel ad primam Tonsuram promovere, seu ordinare valeat. Contra faciens ab exercitio Pontificalium per annum, taliter verò promotus ab executione Ordinum, sic susceptorum, donec suo Prælato visum fuerit, ipso iure sint suspensi. Hucusque Concilium.

3. Dicendum est igitur quòd Episcopus titularis non potest familiare suum, seu commendatalem ordinare sine licentia sui Episcopi, quamvis cum illo per triennium commoratus fuerit, *Trid. sess. 4. de reformat. c. 2. & sess. 6. c. 5. Gutierrez Canon. lib. 1. c. 26. n. 26. Flain. de resign. lib. 1. q. 17. n. 17. Vgolin de potest. Episc. c. 4. §. 14.* Ordo tamen tenet, quamvis puniatur arbitrio sui Ordinarij, Episcopus titularis, qui eum ordinavit sine cõmendatitiam sui Episcopi, à Pontificali suspenditur per annum, *Trident. sess. 14. de reformat. c. 2. Azor. p. 2. lib. 3. c. 48. q. 6. Valquez in part. 3. tom. 3. disp. 242. ex n. 45. & alij.*

RESOL. XXIX.

An Episcopus, qui tantum loco, & non dignitati renunciat, possit conferre Ordines? Et quid maxime, si rogetur ab alio Episcopo? Ex part. 8. tr. 2. Ref. 6.

§. 1. **R**espondeo affirmativè, si rogetur ab alio Episcopo: nam certum est Episcopum qui renunciat loco tantum, dignitate retenta, esse verè, & propriè Episcopum. Et probatur ex *diff. cap. 1. de ordinat. ad Episcopo, qui renunciat Episcopatu, vbi etiam tradunt Burr. & Abb. s. f. f. c. enim ad hunc effectum, semel administrationem Episcopatus attigisse ad hoc, ut etiam ea cessante remaneat integra dignitas, in exemplo Comitum qui semel Provinciam administrarunt, qui tales manent etiam administratione cessante, l. vnic. vbi Barr. *Cod. de Comit. qui Provincias regunt, lib. 12.* cum quo concordat text. in l. fin. *Cod. de Decret. l. vnius, §. servus ff. de quest. l. servus §. non solum. Cod. eod.**

2. Et ita docet R. Magister Candidus *tom. 4. diff. quis. 4. art. 3. dub. 5.* vbi sic ait. Episcopus, qui tantum loco renunciat rogatus ab aliquo Episcopo, potest omnes Ordines conferre sicut antè, rogatus, inquam, quia cum nullos subditos habeat, nõ potest ordinare alienos, nisi consensu illius, cuius sunt subditi. Ita Alexander III. *cap. 1. requisivit à nobis, de ordinat. ab Episcopo, qui renunciat Episcopatu.* Verum igitur characterem Ordinis, & executionem illius, à tali Episcopo ordinati recipere.

RESOL. XXX.

An Episcopus, qui loco, & dignitati renunciat, possit conferre Ordines minores? Et notatur non posse maiores conferre etiam ab alio Episcopo rogatum? Ex part. 8. tr. 2. Ref. 7.

§. **R**espondeo non posse maiores Ordines conferre, etiam ab alio Episcopo rogatus, ut visum, & executionem ordinati maioribus Ordinibus recipiant. Et ratio est, quia Episcopus, qui loco & dignitati renunciat, officij sui executionem non habet; & nemo dat, quod non habet, ut patet in c. 1. *de ord. ab Episc. qui renun.* Et docet in terminis Candidus *tom. 4. diff. 4. art. 3. dub. 5.* sicut autem dicendum est cum ipso quoad Ordines minores, quod etiam præter Candidum docet Ricciolus in *notis, Eccles. lib. 2. cap. 3. num. 4.*

RESOL. XXXI.

Quibus Episcopus possit validè ministrare Sacramentum Ordinis? Ex part. 8. tr. 2. Ref. 8.

§. 1. **R**espondeo suis subditis. Et idem, si Episcopus sibi non subditum ordinet, prohibetur est in Concilio Nyceno *can. 17.* & in Tridentino *sess. 23. can. 8. de reformat. licet.* ut oblatum Villalobos in *summa, tom. 1. tr. 11. diff. 9. n. 1.* que si de hoc le ordenasse al. que fuisse de otro Obisado, l. una es que quedaria ordenado, mas pecaria mortalmente por que tiene precepto desto en derecho, por el qual si le haze à sabiendas, ò por ignorancia a fazienda, queda suspenso de administrar los Ordenes por un año.

2. Sed notandum est, quòd quis tripliciter efficitur subditus alicuius Episcopi, primo, ratione cognationis, quia in eius Diœcesi natus est, secundo, ratione domicilij, quod in eius Diœcesi habet, tertio, ratione beneficii, quod in eius Diœcesi obtinet: unde, qui in una Diœcesi esset natus, & in altera habitaret, & in tertia beneficii esset natus, & ab illis tribus Episcopis possit ordinari, & litteras dimissorias accipere. Et idem in c. nullus, *de temp. ord. in 6.* sic habetur. Cui nullus Episcopatus alienæ, præter superioris ipsius licentiæ, debeat ordinare: superior intelligitur in hoc casu Episcopus, de cuius Diœcesi est is, qui ad Ordines promovendi desiderat, oriundus, seu in cuius Diœcesi beneficium obtinet Ecclesiasticum, seu habet licet abibi natus fuerit, domicilium.

3. Sed ad ornatu huius textus, & materiam plures non incuriosè, sed practicabiles quaestiones sunt inferius agitandæ.

RESOL. XXXII.

An Episcopus in aliena Diœcesi sine licentia possit conferre suis subditis primam Tonsuram? Et docetur Episcopum in aliena Diœcesi non posse celebrare Missam in Pontificali vinctu Baculo, & Mitra absque licentia Ordinarij? Ex p. 4. tr. 4. & Mit. Ref. 143.

§. 1. **N**egativè respondet Campanil. in *diver. can. 2. ubi. 6. cap. 1. num. 2.* Barbosa de *proc. Episc. part. 2. allegat. 6. num. 15.* & novissime Sanchez in *opusc. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 50. num. 2.* ex iure novo Concil. Trident. *sess. 6. cap. 5. de reformat. vbi prohibetur*